

JUDIKATURA

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek č. 4/2009

Rozhodnutí č. 19 - krádež, zatajení věci

Pro odlišení trestných činů krádeže podle § 247 tr. zák. a zatajení věci podle § 254 tr. zák. v případě nálezu věci je rozhodující, zda pachatel v době, kdy ji nalezne, ví, že tato patří někomu jinému a že ji tímto odnímá z jeho dispozice. Je-li tomu tak, jde o trestný čin krádeže, v opačném případě se bude jednat o trestný čin zatajení věci. Tyto okolnosti je nutné zjišťovat k okamžiku, kdy věc pachatel nalezne (srov. přiměřeně rozhodnutí č. 17/1980 Sb. rozh. tr.).

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2008, sp. zn. 8 Tdo 342/2008)

Obviněný L. M. byl rozsudkem Okresního soudu v Nymburce uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1, 2 tr. zák., jehož se dopustil tak, že v P. v objektu pískovny, v přesně nezjištěné době v letních měsících roku 2006 jako zaměstnanec společnosti K. a p. spol. s. r. o., Č. K., při drcení kamene našel torzo bronzového meče z mladší doby bronzové v tržní hodnotě 35 000 Kč a v historické hodnotě 105 000 Kč, a meč si za účelem soukromého prodeje v rozporu s ustanovením § 23a odst. 1 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ponechal přesto, že věděl, že byl meč jako movitý archeologický nález vlastnictvím Středočeského kraje.

O odvolání obviněného podaného proti výroku o vině i trestu rozhodl Krajský soud v Praze tak, že jej jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. usnesením zamítl.

Proti tomuto rozhodnutí ve spojení s rozsudkem soudu prvního stupně podal obviněný prostřednictvím obhájkyň dovolání, a to z důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr.

řádu. Obviněný jako nesprávné označil, že odvolací soud akceptoval změnu právní kvalifikace jednání učiněné soudem prvního stupně z původně v obžalobě uvedeného trestného činu zatajení věci na trestný čin krádeže. Odvolacímu soudu rovněž vytýkal, že dostatečně nezvážil součinnost obviněného se státními institucemi, kterým nalezený předmět předal. Stejně tak považoval za nesprávné, že soudy vycházely ze znaleckého posudku znalce, který nikdy předmětný meč neviděl a posuzoval jej jen podle nedobře provedené fotodokumentace. Ve stejné souvislosti obviněný namítal, že pracovníci muzeí původně hovořili o hodnotě předmětného torza meče v rozmezí 5000 - 10 000 Kč, což potvrzoval i jeden svědek. Tento svědek rovněž uvedl, že obviněný měl zájem předat torzo meče vlastníkově, k čemuž však nedošlo, neboť se mu dostalo ze strany pracovníků muzeí špatného poučení.

Ve svém dovolání poukázal obviněný rovněž na nedostatky spočívající v subjektivní stránce nejen trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1, 2 tr. zák., ale i trestného činu zatajení věci podle § 254 tr. zák., podle něhož jeho jednání bylo původně kvalifikováno. V této souvislosti zdůraznil, že ačkoli torzo meče prezentoval na internetové aukci, nečinil tak v úmyslu jej prodat, ale za účelem zjištění ceny předmětného torza pro uplatnění svého nároku na nálezné, neboť považoval chování zaměstnanců muzea za více než pochybné. Pokud by měl v úmyslu si torzo meče ponechat, nekontaktoval by pracovníky muzeí a nejednal s nimi o možnosti ho příslušnému subjektu předat.

Nejvyšší soud shledal, že dovolání obviněného je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou, v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit. Při posuzování toho, zda argumenty uvedené v podaném dovolání dopadají na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., shledal, že obviněný v souladu s tímto dovolacím důvodem uplatnil jen část

svých námitek, a to v té části, kde dovoláním brojil proti nedostatkům v použité právní kvalifikaci.

Nejvyšší soud ve vztahu k právní kvalifikaci výše uvedeného jednání obviněného upozorňuje na nesprávnou právní úvahu soudu prvního stupně uvedenou v odůvodnění jeho rozsudku, s níž se ztotožnil i odvolací soud, v níž vyjádřil, že „prokázané jednání obviněného není možné kvalifikovat jako trestný čin zatajení věci podle § 254 odst. 1 tr. zák., neboť nebyla naplněna subjektivní stránka citované skutkové podstaty. Obviněný věděl, že předmětný bronzový meč je vlastnictvím státu, resp. Středočeského kraje, a i přesto, že na tuto skutečnost byl upozorněn, jednal tak, že si věc přisvojil s úmyslem převést vlastnické právo k této věci na jinou osobu prostřednictvím internetové aukce. S ohledem na příslušnou judikaturu má zato, že v tomto směru se nejedná o trestný čin zatajení věci podle § 254 odst. 1 tr. zák., ale o trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 2 tr. zák., neboť obviněný znal konkrétního zákonného vlastníka nalezené věci, avšak tomuto i přes učiněnou výzvu a nabídku nálezného znemožnil faktickou dispozici s touto věcí, a naopak se pokusil věc za úplatu převést na jinou osobu, čemuž zabránil až zásah policie.“

Z výše uvedeného vyplývá, že soudy obou stupňů nesprávně vymezily vztah mezi trestnými činy krádeže podle § 247 tr. zák. a zatajení věci podle § 254 tr. zák.

V případě trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. zmocnění se cizí věci spočívá v tom, že pachatel věc odejme z faktické moci jiného. Tento znak je tedy dán aktivním jednáním pachatele, při němž dochází k ujmutí věci z dosahu a dispozice jejího vlastníka a věc se dostává do moci pachatele. S ohledem na dikci zákona se tedy předpokládá, že pachatel ví, že věc má vlastníka, event. kdo jím je.

Naproti tomu trestného činu zatajení věci podle § 254 odst. 1 tr. zák. se dopustí pachatel tím, že si přisvojí cizí

věc nikoli nepatrné hodnoty, který se dostala do jeho moci nálezem, omylem nebo jinak bez přivolení osoby oprávněné.

Trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. a zatajení věci podle § 254 odst. 1 tr. zák. se odlišují způsobem a okolnostmi, za nichž se pachatel k cizí věci dostal. U trestného činu krádeže se pachatel musí cizí věci zmocnit, což znamená, že ví, komu patří, zatímco u trestného činu zatajení věci věc získal nálezem, omylem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby, a tedy nevěděl, komu patří.

Okolnost, zda pachatel ví, komu věc patří, či to, že nepatří nikomu, je nutné zkoumat k okamžiku, kdy věc nalezne. Nelze tedy za trestný čin krádeže považovat jednání, kdy se pachatel teprve po nálezů dozví, komu nalezená věc patří (viz rozhodnutí č. 536/1921 Sb. rozh. tr., č. 17/1980 Sb. rozh. tr.).

Nejvyšší soud tedy na základě těchto skutečností shledal, že v projednávané trestní věci, s ohledem na to, že obviněný torzo historického meče našel a tento si posléze ponechal, naplňuje toto jednání obviněného po formální stránce skutkovou podstatu trestného činu zatajení věci podle § 254 odst. 1 tr. zák. Z popisu skutku totiž vyplývá, že obviněný torzo meče našel při drcení kamene a v době nálezů šlo podle představ pachatele o věc ztracenou nebo zapomenutou, která nebyla v moci oprávněné osoby. Pachatel proto v době nálezů nevěděl, komu věc náleží.

Na základě výše uvedeného Nejvyšší soud zrušil podle § 265k odst. 1 tr. ř. usnesení Krajského soudu v Praze a rozsudek Okresního soudu v Nymburce a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Okresnímu soudu v Nymburce, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

**JUDr. Bronislava Coufalová, Katedra trestního práva,
Univerzita Palackého Olomouc**

